

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 6325
IESIRE	
Zila	20 iulie 2023

EXPUNEREA DE MOTIVE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, cu modificările și completările ulterioare

1. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Conform legislației în vigoare la acest moment, în România există inechități majore, privind acordarea serviciilor medicale stomatologice, raportat la persoanele cu TSA (tulburare din spectru de autism).

Tulburarea de spectru autist (TSA) este o dizabilitate complexă de dezvoltare a creierului care afectează 3 arii principale ale funcționării unui copil: comunicarea, interacțiunea socială și comportamentul. Deși aspectul copiilor cu autism nu îi deosebește de ceilalți, aceștia comunică, interacționează, se comportă și învață în moduri diferite față de majoritatea celorlalți copii. Potrivit Centrului pentru prevenirea și controlul bolilor (CDC) din Statele Unite, unul din 59 de copii are autism. Tulburarea este de 4 ori mai frecventă la băieți, iar multe fete prezintă simptome mai puțin evidente în comparație cu aceștia.

Este o afecțiune care se menține pe tot parcursul vieții, iar costurile pe care părinții acestor copii trebuie să le suporte pentru toate terapiile/tratamentele necesare, inclusiv cele stomatologice, sunt enorme, raportat la veniturile din România. *Din acest motiv, considerăm necesar și util, ca facilitățile privind decontarea serviciilor stomatologice acordate copiilor până la vârsta de 18 ani, să fie aplicabile și copiilor cu autism.*

Mai exact, începând cu data de 1 iulie 2023 a intrat în vigoare H.G. 521/2023 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale, în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, potrivit căreia mai multe tratamente stomatologice sunt decontate de Casa Națională de Asigurări (CNAS).

Toate tratamentele stomatologice pentru copiii de până la 18 ani vor fi gratuite, inclusiv pentru aparatele ortodontice. Iar gratuitatea, în acest caz, se aplică și tinerilor de până în 26 de ani, dacă sunt elevi sau studenți și nu au un salariu. Contractul cadru care a intrat în vigoare, prevede o serie de servicii de bază care să fie decontate pentru cetățenii asigurați, precum obturării, anesteziei, extracției sau proteze dentare care pot fi puse gratuit o dată la patru ani și reparația acestora de două ori pe an.

Sunt măsuri care vor ajuta mult copiii, spun specialiștii, în condițiile în care durerea și disconfortul provocate de cariile netratate pot afecta somnul, concentrația și performanțele școlare. Mai ales în contextul în care, România ocupă penultimul loc în Uniunea Europeană la

numărul anual de consultații stomatologice, în condițiile în care 70% dintre români au probleme cu dantura, arată ultimele date. Una dintre principalele cauze fiind costul ridicat al vizitei la dentist, raportat la veniturile mici ale romanilor.

Salutând acesta inițiativa mult așteptată și binevenită, nu putem să nu semnalăm o puternică formă de discriminare, având în vedere că, persoanele diagnosticate cu autism nu beneficiază de aceste facilități, deși potrivit statisticilor costurile medii pentru terapia lunară a unui copil cu autism în România este de 1500 - 2000 de euro, la care se adaugă costuri foarte mari pentru sprijin școlar și medical.

Practic, la ora actuală, Guvernul nu oferă suport pentru aceste terapii copiilor cu autism, nu acoperă cheltuielile pentru aceste proceduri foarte costisitoare, iar părinții acestora trăiesc în condiții extrem de grele, de cele mai multe ori neputând să acopere toate aceste costuri vitale de altfel pentru sănătatea copiilor lor. După ce trăiesc povara unei boli cumplite și ireversibile, sunt practic îngenunchiați și de povara financiară. Cu atât mai mult cu cât, serviciile medicale stomatologice pentru copiii cu autism sunt mult mai costisitoare având în vedere că implică proceduri și anestezii atipice, pentru ca medicul să poată interveni, neavând cooperare cu pacientul.

În acest context, considerăm necesară completarea actualului cadru legal, astfel încât serviciile medicale stomatologice și tratamentele dentare pentru persoanele diagnosticate cu tulburare din spectru de autism, să fie decontate și pentru aceștia. Scopul este să eliminăm inechitățile actuale, raportat la problemele financiare majore pe care le întâmpina familiile persoanelor diagnosticate cu autism, precum și în virtutea respectării drepturilor garantate de Constituție, respectiv *cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, iar dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.*

Față de cele expuse mai sus, propunem Parlamentului României, spre dezbateră și adoptare, inițiativa legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist.

2. SCOPUL URMĂRIT PRIN PREZENTUL PROIECT DE LEGE

Prin prezenta inițiativă, se urmărește completarea actualului cadru legal, astfel încât copiii cu autism, să beneficieze de aceleași tip de facilități pe care statul le acorda copiilor de până la 18 ani, privind decontarea serviciilor medicale stomatologice și a tratamentelor dentare.

A avea un copil cu autism afectează semnificativ întreaga familie, costurile cu terapiile, programele, educația, sănătatea, fiind extrem de costisitoare, motiv pentru care considerăm absolut firesc ca acești copii în mod evident dezavantajați, să poată beneficia de același suport din partea statului ca orice alt copil, privind decontarea serviciilor stomatologice. Cu certitudine, dacă există un segment de populație care are nevoie de suport și ajutor medical, copiii cu autism și familiile acestora ocupă printre primele locuri.

În multe cazuri, persoanele cu autism pot avea și afecțiuni neurologice, psihiatrice sau alte probleme de sănătate, ceea ce necesită sprijin, stimulare și îngrijire medicală pe întreaga durată a vieții lor, alături de terapii care îi ajută să își dezvolte abilitățile de comunicare și integrare socială. Din păcate, persoanele cu autism se confruntă cu o serie de obstacole în societate, inclusiv stigmatizarea și discriminarea. În plus, accesul la servicii de terapie și asistență specializată este adesea limitat sau inexistent în multe zone din România.

Considerăm că este nevoie de un echilibru al stabilirii drepturilor și obligațiilor de către legiuitor, drept pentru care considerăm imperios necesară crearea unui cadru legal în vederea respectării principiului constituțional care statuează egalitatea în fața legii. În baza acestui principiu, prevederile prezentei inițiative legislative vizează realizarea unui tratament de egalitate în relația stat-cetățean, respectiv a stabilirii drepturilor acestora fără discriminare, eliminând discrepanțele actuale.

Modificarea legislativă propusă urmărește să dea eficiență principiului fundamental, ridicat la rang constituțional, acela al egalității în fața legii, consacrat prin art. 16 din Constituția României. Cu atât mai mult cu cât, în situația descrisă, instituirea tratamentului diferit aplicat la ora actuală, nu are nicio justificare obiectivă și rezonabilă.

În concluzie, inițiativa legislativă creează premisele pentru decontarea serviciilor medicale stomatologice pentru copiii cu autism, eliminând astfel tratamentul discriminatoriu actual, având în vedere că aceste drepturi sunt acordate la ora actuală doar copiilor fără probleme de sănătate.

Implementarea măsurilor propuse implică alocarea de fonduri bugetare, în limita numărului de copii diagnosticați cu autism. **La data de 30 iunie 2019, la nivel național, a**

fost identificat un număr total de 15.537 de persoane diagnosticate cu TSA(tulburări din spectrul autist), dintre care 4.346 de persoane de sex feminin și 11.191 persoane de sex masculin, dintre care 13.905 sunt copii. Ori, dacă Guvernul a identificat fondurile necesare pentru decontarea serviciilor stomatologice pentru un număr de aproximativ 3.000.000 de copii cu vârste între 0 și 18 ani(conform statisticilor la nivelul anului 2022), consideram ca poate încadra aici și fondul necesar pentru alocarea sumelor aferente pentru cei aproximativ 13.900 de copii cu autism.

Menționăm ca, în România la ora actuala, nu există statistici publice privind problematica persoanelor cu TSA, singurele disponibile la cerere fiind cele vechi, furnizate de Ministerul Sănătății. Totodată, nu există evidențe statistice unitare și nici mecanisme integrate de colectare a datelor cu privire la problematica persoanelor cu TSA. Lipsa acestor informații cu privire la nevoile persoanelor afectate de TSA, cât și ale familiilor acestora, reprezintă un obstacol în realizarea activităților destinate abilitării / reabilitării și ameliorării calității vieții persoanelor cu TSA. Drept urmare, una dintre activitățile majore din cadrul Comitetului pentru elaborarea Planului național pentru autism pentru perioada 2020-2024, a fost colectarea, centralizarea și prelucrarea datelor statistice cu privire la problematica persoanelor cu TSA, din care am extras datele selectate.

În consecință, în opinia noastră este evident ca legislația actuala are nevoie de ajustări, obligativitate statuata de însăși Constituția romaniei, anume de a se crea un cadru legal echitabil și nediscriminatoriu, garantând principiul egalității cetățeanului în fata legii. Ori, din nefericire, după cum am relatat mai sus, la ora actuala nu exista egalitate între drepturile acordate copiilor cu autism și copiilor fără probleme de sănătate, raportat la aspectele semnalate în prezenta.

3.EFECTELE PROIECTULUI DE ACT NORMATIV ASUPRA LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE

Urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ, următoarele acte normative vor fi modificate și completate:

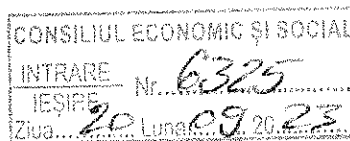
Legea nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 483 din 14 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele expuse, solicităm dezbateră și adoptarea prezentei propuneri legislative.

Inițiatori,

Senator Claudiu MURESAN

Deputat Laura VICOL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, cu modificările și completările ulterioare

Art. I. - Legea nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 483 din 14 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare, se **modifică** după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (1) se modifica și va avea următorul cuprins:

(1) În sensul prezentei legi, serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale sunt următoarele: depistare activă precoce, diagnostic clinic psihiatric și evaluare clinică psihologică, tratament psihofarmacologic, intervenții specializate precoce, psihoterapie cognitiv-comportamentală, consiliere psihologică a părinților și a familiei, fizioterapie, **servicii de medicina dentară și tratamente stomatologice**, alte intervenții specializate, precum și servicii educaționale pentru copiii cu tulburări din spectrul autist.

2. La articolul 3, alineatul (1) se modifica și va avea următorul cuprins:

(1) Furnizarea serviciilor specializate integrate pentru persoane cu tulburări din spectrul autist se realizează de o echipă multidisciplinară formată, după caz, din: medici de familie, medici specialiști, asistenți sociali, psihologi acreditați în specialitatea psihologie clinică, consiliere psihologică, psihoterapie, logopezi, analiști comportamentali, kinetoterapeuți, fiziokinetoterapeuți, profesori de cultură fizică medicală, **stomatologi**, psihopedagogi speciali, terapeuți ocupaționali, psihologi atestați în terapii bazate pe evidențe științifice care și-au dovedit eficacitatea în evaluarea și intervențiile în TSA, consilieri psihologici, psihopedagogi, cadre didactice, manager de caz, alți specialiști cu atribuții în domeniul intervenției specializate în tulburări din spectrul autist.

3. Articolul 9 se modifica și va avea următorul cuprins:

Art. 9 - Normele metodologice de aplicare a prezentei legi se elaborează de către Ministerul Sănătății, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerul Educației Naționale, cu consultarea Colegiului Medicilor din România, a Colegiului Psihologilor din România, a **Colegiului Medicilor Stomatologi din România** și a organizațiilor neguvernamentale și se aprobă prin ordin comun al

ministrului sănătății, președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, ministrului educației naționale și ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

Art. II - În termen de maximum 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba prin hotărâre modificarea și completarea normelor metodologice de aplicare a prezentei Legi.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PRESEDINTELE SENATULUI